

ihale sözleşme dışı
imalâtların bedellerinin
şartname madde hükümlerine
göre hesaplanması zorunludur
Bu hükümlere göre sözleşme
dışı ilave iş yapılması
halinde öncelikle bu işlerin
ne miktar iş artışına yol
açtığıнын belirlenmesi ve %10
kapsamında kalan iş artışı
bedelinin sözleşme
fiyatlarıyla, % 10'u aşan
kısım yönünden ise iş
sahibinin yararına olan
imalatların bedelinin işin
yapıldığı tarihteki mahalli
serbest piyasa rayiçleriyle
hesaplanması gerekir

**Mahkemece hükme esas alınan
bilirkişi raporunda yukarıda
açıklanan ilkeler
doğrultusunda sözleşme dışı
ilave imalâtların
bedellerinin hesabında
şartname madde hükümlerinin
değerlendirilmesi zorunlu
olduğu halde, ihale ve
sözleşme harici
gerçekleştirilen tüm imalât
bedelinin sözleşme bedelleri
ile hesaplanmasının, %10'u
aşan kısım olup olmadığı
değerlendirilmeden sonuca
varılmasının YİĞŞ maddesine
uygun olduğundan söz
edilemeyeceğinden hüküm**

tesisine elverişli olmayan rapora göre verilen karar doğru olmamıştır (Yargıtay K.T.2022)

ihale sözleşme dışı imalâtların bedellerinin şartname madde hükümlerine göre hesaplanması

6. Hukuk Dairesi 2021/4089 E. , 2022/2782 K.

▪

“İçtihat Metni”

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

Taraflar arasındaki alacak davasının bozma ilamına uyularak yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kabulüne yönelik verilen hüküm süresi içinde davalı vekilince temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

KARAR

Davacı dava dilekçesinde özetle; davalı iş sahibi ile Çarşamba Devlet Hastanesi Radyoloji görüntüleme merkez yapım ve onarım işi ihalesi için 148.000,00TL üzerinden anlaştıklarını, sözleşmede belirlenmemesine rağmen ek elektrik işlerini de yaptığını belirterek sözleşme dışı yaptığı ek işlerin bedeli olarak 3.000.00 TL üzerinden dava açmış daha sonra talebini ıslahla 169.442,09 TL'ye çıkarmıştır.

Davalı cevap dilekçesinde özetle; yapılan işlerin bedelinin ödenmesine rağmen davacının hak ettiği bedelden daha fazlasını talep ettiğini belirterek davanın reddini istemiştir.

Çarşamba 1.Asliye Hukuk Mahkemesi 24/01/2018 tarih, 2012/392 Esas ve 2018/60 Karar sayılı kararı ile zamanaşımından ret kararı vermiş, davacının kararı temyizi üzerine Yargıtay 15.Hukuk Dairesi 02.12.2019 tarih, 2019/3315 Esas ve 2019/4957 Karar sayılı ilamı ile davada fazla imalat bedeli talep edildiği için 10 yıllık genel zamanaşımı süresinin uygulanması gerektiği, bu süre uygulandığında ise dava tarihi itibarıyla zamanaşımı süresinin dolmadığı için davanın esasına girilerek karar verilmesi

gerektiği gerekçesiyle yerel mahkeme kararını bozmuştur. Mahkemece bozmaya uyularak yapılan yargılama neticesinde davanın kabulüne karar verilmiş, karar davalı tarafından temyiz edilmiştir.

Dava, eser sözleşmesinden kaynaklanan fazla işlere ilişkin alacak talebine ilişkindir.

Taraflar arasında 25.11.2004 günlü 'Çarşamba Devlet Hastanesi Radyoloji Görüntüleme Merkez Yapım ve Onarımına ilişkin "148.000.000 TL" Anahtar Teslim Götürü Bedel sözleşme imzalanmıştır. Yanlar arasında "eser" sözleşmesi ilişkisi bulunduğu anlaşılmaktadır. Davacı yüklenici, davalı iş sahibidir.

Somut olayda uyuşmazlığa konu 25.11.2004 günlü sözleşme götürü bedelle yapılmış olup; sözleşmenin 9.2. maddesinde sözleşmenin ekleri sayılmış, ihale dokümanını oluşturan Yapım İşleri Genel Şartnamesi, sözleşmenin eki olarak kabul edilmiştir. Yapım İşleri Genel Şartnamesi 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 193. maddesi uyarınca delil sözleşmesi niteliğinde olup, taraflarca ileri sürülmese dahi mahkemece ve Yargıtay'ca re'sen gözetilmesi gerekir.

Yanlar arasında imzalanan sözleşme, anahtar teslim götürü bedelli olup, sözleşmenin eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21. ve 22. maddelerinde sözleşme dışı imalât ya da iş değişikliği halinde sözleşmenin birim fiyatlı ya da götürü bedelli olmasına göre fazla imalâtın hesaplanma yöntemi belirlenmiştir. Davacı yüklenicinin sözleşme dışı ilave iş bedeli alacağının sözleşme tarihinde yürürlükte bulunan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin (YİĞŞ) 21. ve 22. maddelerine göre hesaplanması gerekir. Sözleşmenin eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21. maddesinde "Sözleşme kapsamında yaptırılabilir ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlığı altında sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin şartları sıralanmıştır.

Somut olayda, yukarıda sözü edilen Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21. ve 22. maddelerinin dikkate alınması, bu ilkeler doğrultusunda sözleşme dışı imalâtların bedellerinin şartnamenin 21. ve 22. maddesi hükümlerine göre hesaplanması zorunludur. Bu hükümlere göre sözleşme dışı ilave iş yapılması halinde öncelikle bu işlerin ne miktar iş artışına yol açtığının belirlenmesi ve %10 kapsamında kalan iş artışı bedelinin sözleşme fiyatlarıyla, % 10'u aşan kısım yönünden ise iş sahibinin yararına olan imalatların bedelinin işin yapıldığı tarihteki mahalli serbest piyasa rayiçleriyle hesaplanması gerekir. Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporunda yukarıda açıklanan ilkeler doğrultusunda sözleşme dışı ilave imalâtların bedellerinin hesabında şartnamenin 21. ve 22. madde hükümlerinin değerlendirilmesi zorunlu olduğu halde, ihale ve sözleşme harici gerçekleştirilen tüm imalât bedelinin sözleşme bedelleri ile hesaplanmasının, %10'u aşan kısım olup olmadığı değerlendirilmeden sonuca varılmasının YİĞŞ'nin 21. ve 22. maddesine uygun

olduğundan söz edilemeyeceğinden hüküm tesisine elverişli olmayan rapora göre verilen karar doğru olmamıştır.

0 halde mahkemece yapılacak iş, 6100 sayılı HMK'nın 281/3. maddesi uyarınca ihale ve kesin hesap konusunda uzman olan yeni bir bilirkişi heyeti oluşturulup, gerekçeli ve Yargıtay denetimine elverişli olacak biçimde rapor alınarak dava konusu fazla imalâtların iş artış oranı belirlenip, sözleşmenin eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21. ve 22. maddesi hükümlerine göre %10 iş artışı kapsamında kalan işlerin bedelinin sözleşme fiyatlarıyla, sözleşmede fiyatı bulunmayan işlerin şartnamenin 21. maddesindeki tespit yöntemi kullanılarak, %10'u aşan işlerin bedelini de yapıldıkları tarihteki mahalli serbest piyasa fiyatlarıyla hesaplatmak ve mahalli piyasa rayiçleri ile yapılan hesabın içinde KDV de bulunduğundan, serbest piyasa rayicine göre saptanan tutara ayrıca KDV ilave edilmeksizin sonucuna göre karar vermekten ibarettir. Mahkemece eksik inceleme ve yetersiz bilirkişi raporuna dayanılarak yazılı şekilde davanın kabulü doğru olmamış, açıklanan nedenlerle kararın bozulması uygun bulunmuştur.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle davalı iş sahibi vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün temyiz eden davalı yararına **BOZULMASINA**, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceğine, 24.05.2022 gününde oy birliğiyle karar verildi.